

Dosarul nr. 2r-152/24
2-21076205-01-2r-26032024

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud.: A. Bologan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud.: G. Vavrin, N. Bondarenco, I. Dănăilă)

DECIZIE

31 iulie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de avocatul Dumitran Ignat, în interesele lui Cojocari (Vulpi) Liudmila,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Datario” împotriva Liudmilei Cojocari (Vulpi) cu privire la încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 05 martie 2024 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost respinsă cererea depusă de avocatul Dumitran Ignat, în interesele lui Cojocari (Vulpi) Liudmila cu privire la repunerea în termen a cererii de apel și a fost încetată procedura de apel, la apelul declarat de avocatul Dumitran Ignat, în interesele lui Cojocari (Vulpi) Liudmila, împotriva hotărârii din 13 decembrie 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 21 mai 2021, SRL „Datario” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Liudmilei Cojocari (Vulpi) cu privire la încasarea prejudiciului material în sumă de 36267,29 lei și a taxei de stat în sumă de 1088,01 lei.

Prin hotărârea din 13 decembrie 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul Central a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Datario”. S-a încasat din contul Liudmilei Cojocari în beneficiul SRL „Datario” suma de 35522,76 de lei, cu titlu de datorie și suma de 1065,68 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată, iar în total suma de 36588,44 de lei. În rest cererea de chemare în judecată s-a respins, ca neîntemeiată.

La 13 ianuarie 2023, avocatul Ignat Dumitran în interesele Liudmilei Cojocari a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat, casarea hotărârii Judecătoriei Cahul sediul Central din 13 decembrie 2022, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă total acțiunea depusă de SRL „Datario”.

Prin încheierea din 10 aprilie 2023 a Curții de Apel Cahul nu s-a dat curs apelului declarat de Cojocari Liudmila prin intermediul avocatului Ignat Dumitran împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul sediul Central din 13 decembrie 2023 și s-a comunicat Liudmilei Cojocari prin intermediul avocatului Ignat Dumitran despre

necesitatea prezentării în termen de 20 zile de la data recepționării prezentei încheieri a cererii de apel motivată și a dovezii achitării taxei de stat în mărime de 799, 30 lei. S-a explicat apelantei Cojocari Liudmila prin intermediul avocatului Ignat Dumitran că, în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

La 26 aprilie 2023, avocatul Ignat Dumitran în interesele Liudmilei Cojocari a declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe prin care a solicitat, casarea hotărârii Judecătoriei Cahul sediul Central din 13 decembrie 2022, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă integral acțiunea depusă de SRL „Datario”. La fel, la cererea de apel suplimentară a fost anexată și dovada de plată a taxei de stat. (f.d. 165)

Potrivit încheierii din 05 mai 2023 a Curții de Apel Cahul s-a acceptat spre examinare apelul declarat de avocatul Dumitran Ignat, în interesele Liudmilei Cojocari și s-a stabilit data ședinței de judecată pentru 13 iulie 2023, ora 11:00 (f.d. 166).

În ședința de judecată din 13 iulie 2023, avocatul Ignat Dumitran în interesele pârâtei Liudmila Cojocari a depus cerere de repunere în termenul de declarare a apelului (f.d. 182-183) prin care a solicitat, repunerea în termenul de declarare a apelului nemotivat împotriva dispozitivului hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 13 decembrie 2022.

În argumentarea cererii avocatul a indicat că, la data de 13 decembrie 2022, Judecătoria Cahul, sediul Central a pronunțat dispozitivul hotărârii pe marginea acțiunii depuse de SRL „Datario” către Cojocari Liudmila cu privire la încasarea prejudiciului material, conform procesului verbal pronunțarea a avut loc în absenta părților.

A susținut că, conform art. 236 alin. (4) Cod de procedură civilă, participanții care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile. Contrar acestor prevederi, dispozitivul hotărârii l-a primit prin intermediul curierului Judecătoriei Cahul, sediul Central la data de 13 ianuarie 2023 și tot în aceeași zi a și depus apelul preventiv.

Prin încheierea din 05 martie 2024 a Curții de Apel Cahul s-a respins cererea depusă de avocatul Ignat Dumitran în interesele Liudmilei Cojocari cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și a fost încetată procedura de apel intentată la cererea de apel depusă de avocatul Ignat Dumitran în interesele Liudmilei Cojocari (f.d. 216-226).

La 20 martie 2023, avocatul Ignat Dumitran în interesele pârâtei Liudmila Cojocari a declarat recurs împotriva încheierii din 05 martie 2024 a Curții de Apel Cahul, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate, cu emiterea unei decizii privind repunerea în termen a cererii de apel.

În motivarea recursului, recurenta a invocat că instanța de apel nu a fost în drept să înceteze procedura de apel, deoarece dispozitivul hotărârii contestate l-a recepționat la data de 13 ianuarie 2023 și tot la acea data a depus și cererea de apel în care a solicitat și repunerea în termen.

Totodată, afirmă că de către prima instanță nu au fost respectate prevederile art. 236 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Prin scrisoarea din 13 martie 2023, Curtea de Apel Cahul a expediat participanților la proces copia încheierii din 05 martie 2023 (f.d. 227), dar date care ar confirma recepționarea acestora la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, instanța de recurs constată că avocatul Ignat Dumitran în interesele Liudmillei Cojocari a respectat prevederile legale și a depus cererea de recurs în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii din 05 martie 2023 a Curții de Apel Cahul.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele dosarului rezultă că, la 13 ianuarie 2023, avocatul Ignat Dumitran în interesele Liudmillei Cojocari a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat, casarea hotărârii Judecătorei Cahul sediul Central din 13 decembrie 2022, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă total acțiunea depusă de SRL „Datario”.

Prin încheierea din 10 aprilie 2023 a Curții de Apel Cahul nu s-a dat curs apelului declarat de Cojocari Liudmila prin intermediul avocatului Ignat Dumitran împotriva hotărârii Judecătorei Cahul sediul Central din 13 decembrie 2023 și s-a comunicat Liudmillei Cojocari prin intermediul avocatului Ignat Dumitran despre necesitatea prezentării în termen de 20 zile de la data recepționării prezentei încheieri a cererii de apel motivată și a dovezii achitării taxei de stat în mărime de 799, 30 lei. S-a explicat apelantei Cojocari Liudmila prin intermediul avocatului Ignat Dumitran că, în caz dacă nu va fi lichidate neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

La 26 aprilie 2023, avocatul Ignat Dumitran în interesele Liudmillei Cojocari a declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe prin care a solicitat, casarea hotărârii Judecătorei Cahul sediul Central din 13 decembrie 2022, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă integral acțiunea depusă de SRL „Datario”. La fel, la cererea de apel suplimentară a fost anexată și dovida de plată a taxei de stat.

Potrivit încheierii din 05 mai 2023 a Curții de Apel Cahul s-a acceptat spre examinare apelul declarat de avocatul Dumitran Ignat, în interesele în interesele Liudmillei Cojocari și s-a stabilit data ședinței de judecată pentru 13 iulie 2023, ora 11:00 (f.d. 166).

În ședința de judecată din 13 iulie 2023, avocatul Ignat Dumitran în interesele Liudmillei Cojocari a depus cerere de repunere în termenul de declarare a apelului (f.d. 182-183) prin care a solicitat, repunerea în termenul de declarare a apelului

nemotivat împotriva dispozitivului hotărârii Judecătorei Cahul, sediul Central din 13 decembrie 2022.

Urmare, prin încheierea din 05 martie 2024 a Curții de Apel Cahul s-a respins cererea depusă de avocatul Ignat Dumitran în interesele Liudmilei Cojocari cu privire la repunere în termenul de declarare a apelului și a fost încetată procedura de apel intentată la cererea de apel depusă de avocatul Ignat Dumitran în interesele pârâtei Liudmilei Cojocari (f.d. 216-226).

În motivarea soluției instanța de apel a reținut că încetarea procedurii de apel a fost generată de faptul că apelanta nu a respectat termenul de contestare cu apel a hotărârii primei instanței, iar instanța de apel a refuzat repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, încheierea instanței de apel este emisă în conformitate cu prevederile legislației în vigoare. Or, în temeiul art. 374 alin. (4) lit. a) Cod de procedură civilă, după primirea cererii de apel, procedura de apel încetează din oficiu sau la cerere dacă instanța de apel constată că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen sau instanța de apel a respins cererea de repunere în termen.

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În corespundere cu art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

În contextul normelor precitate, Completul precizează că termenul de apel împotriva hotărârii instanței de fond din 13 decembrie 2022 este de 30 zile și a început să curgă la 14 decembrie 2022 și a expirat la 12 ianuarie 2023 (joi), însă recurența a depus cererea de apel nemotivată la 13 ianuarie 2023.

În conformitate cu prevederile art. 362, alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Completul constată că Curtea de Apel Cahul, la faza de primire a cererii de apel nu a verificat dacă cererea de apel a fost depusă cu respectarea termenului prevăzut de lege și în mod eronat a primit în procedură cererea de apel, or, termenul de 30 de zile se calculează de la 14 decembrie 2022 până la 12 ianuarie 2023.

Totodată, alineatul (3) al art. 362 Cod de procedură civilă, prevede că repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (2) și (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care

nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Deși avocatul Ignat Dumitran în interesele Liudmillei Cojocari, a solicitat repunerea în termen a actului de procedură, totuși contrar art. 116 din Codul de procedură civilă, nu a prezentat probe justificative ce ar confirma faptul imposibilității depunerii apelului în termenul de atac prevăzut de lege.

Prin urmare, Completul apreciază ca întemeiată soluția Curții de Apel Cahul cu privire la respingerea cererii cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și încetarea procedurii de apel, deoarece apelanta-recurenta urma să-și ajusteze conduita și să manifeste buna credință în vederea respectării termenului de contestare cu apel a hotărârii primei instanțe.

Instanța de recurs remarcă faptul că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, iar după expirare dreptul poate fi restabilit, prin solicitarea de repunere în termen.

Astfel, instanța de apel întemeiat a concluzionat că apelul declarat la 13 ianuarie 2023 de către avocatul Ignat Dumitran în interesele Liudmillei Cojocari, împotriva hotărârii din 13 decembrie 2022, a fost unul tardiv, deoarece a fost declarat în afara termenului legal, iar motivele invocate nu constituie temei de repunere în termenul de declarare a apelului.

Mai mult, instanța de recurs consideră necesar de a menționa prevederile art. 10 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, care stipulează că sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În corespundere cu art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, participanții la proces sânt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În acest context, instanța de recurs conchide că recurenta s-a folosit cu rea credință de drepturile procedurale și nu a întreprins toate măsurile necesare, de a proteja drepturile sale de acces la instanță și anume depunerea cererii de apel în termen.

Totodată, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în hotărârile Istrate, Melnic și Ceachir contra Republicii Moldova din 13 iunie 2006, 14 noiembrie 2006 și 15 ianuarie 2008 a constatat că instanțele judecătorești naționale prin admiterea spre examinare a unei cereri de apel/recurs depuse peste termenul limită au încălcat principiul securității raporturilor juridice.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Curtea Europeană a Drepturilor Omului, stabilind în jurisprudența degajată că în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde cerințelor legale aplicabile (speța Tudor-Comerț c. Moldovei, hotărârea din 04 noiembrie 2008, definitivă din 04 februarie 2009).

Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea contestată este întemeiată și emisă cu respectarea cadrului legal, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul depus împotriva încheierii din 05 martie 2024 a Curții de Apel Cahul este neîntemeiat și necesită să fie respins, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul Dumitran Ignat, în interesele lui Liudmilei Cojocari (Vulpi).

Se menține încheierea din 05 martie 2024 a Curții de Apel Cahul, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Datario” împotriva Liudmilei Cojocari (Vulpi) cu privire la încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi